

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om ämnen som bryter ned ozonskiktet"

(1999/C 40/11)

Den 23 oktober 1998 beslutade rådet att i enlighet med artikel 130s i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö som ansvarat för det förberedande arbetet i ärendet antog sitt yttrande den 29 oktober 1998. Föredragande var Sergio Colombo.

Vid sin 359:e plenarsession den 2-3 december 1998 (sammanträdet den 2 december 1998) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 99 röster för, 1 röst emot och 2 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Kommittén stöder föreliggande förslag, med undantag för nedanstående synpunkter och noterar att det utgör en extremt relevant översyn som består av följande:

- a) Ytterligare åtgärder avseende klorfluorkolväten (HCFC)
  - Taket ("cap") för saluföring inom gemenskapen av klorfluorkolväten minskas från 2,6 % till 2 %.
  - Skärpta bestämmelser om slutanvändning av klorfluorkolväten i artikel 5 i förordningen.
  - Frysning och avveckling av produktionen av klorfluorkolväten.
- b) Avveckling av produktion och användning av metylbromid till den 1 januari 2001, med undantag för "kritiska användningsområden".
- c) Generellt förbud mot saluföring och användning av klorfluorkarboner och andra fullständigt halogenerade ämnen.
- d) Begränsad handel (i enlighet med systemet för exportlicenser som infördes i Montrealprotokollet i september 1997).

2. Allmänna kommentarer

2.1. Kommittén har med intresse följt utvecklingen av gemenskapsbestämmelserna om ämnen som bryter ned ozonskiktet och har noterat och stött de framsteg som gjorts. Kommittén har också sett positivt på de resultat som uppnåtts tack vare den tekniska utvecklingen, en utveckling som skett enlighet med den ökande medvetenhet om riskerna för vår planetens framtid och också med de internationella åtaganden som gjorts inom ramen för Montrealprotokollet⁽¹⁾.

2.2. ESK har alltid framhållit att insatsen att skydda ozonskiktet måste drivas på internationell nivå (endast genom medverkan från ett maximalt antal länder kan påtagliga resultat uppnås). Man måste samtidigt i förhandlingarna mer effektivt föra ut gemenskapens ståndpunkt inom ramen för Montrealprotokollet och också ha en förmåga att påverka genom trovärdiga europeiska åtgärder som visar vägen för hur man eliminerar ämnen som hotar ozonskiktet samt pekar på framkomliga vägar för alternativa lösningar, inom den tidsram som presenteras i kommissionens förslag.

2.3. Redan i yttrandet om femte ramprogrammet⁽²⁾ underströk kommittén, i kapitlet om miljöpolitiken på internationell nivå, det åliggande och ansvar som Europeiska unionen måste ikläda sig på grund av sin långt utvecklade industrialisering och höga teknologiska nivå, sina stora ekonomiska resurser samt allmänhetens stora miljömedvetande. ESK:s yttrande⁽³⁾ om den ändring av Montrealprotokollet som antogs i Köpenhamn 1992, där kommittén ställde sig positiv till att metylbromid inkluderades, och till gemenskapens "roll som föregångare", stöder i princip också det förslag till förordning som nu lagts fram. Detta gäller också för kommitténs omfattande yttrande från 1993⁽⁴⁾ om den uppdaterade förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet. I det yttrandet hänvisas uttryckligen till det femte miljöhandlingsprogrammet.

2.3.1. I det sistnämnda yttrandet glädde sig ESK åt de resultat som uppnåtts av den europeiska industrin vad gäller alternativa lösningar och uppmuntrade den till att fortsätta på den inslagna vägen. Det är endast på så sätt som vi kan rädda jordens framtid, och det kan också ge konkurrensfördelar på lång sikt.

2.3.2. Dessa påpekanden gäller även föreliggande förslag.

⁽¹⁾ Antogs 1987 och sedermera ändrat i London 1990, i Köpenhamn 1992 och i Montreal 1997 (den sistnämnda ändringen träder i kraft den 1 januari 1999).

⁽²⁾ EGT C 287, 4.11.1992.

⁽³⁾ EGT C 201, 26.7.1993.

⁽⁴⁾ EGT C 52, 19.2.1997.

2.4. Kommittén noterar följaktligen med tillfredsställelse att de teknologiska framsteg som gjorts av vissa industrisektorer, som tack vare forskning och investeringar tagit fram ersättningssubstanser, gör det möjligt för Europa att lägga tidpunkten för phasing out tidigare än vad protokollet stipulerar. Man kan konstatera att vid internationella förhandlingar — som vid Kyoto-konferensen — är den europeiska ståndpunkten den mest "långtgående" och dessutom uppbackad av studier av genomförbarhet och konkreta exempel.

2.5. Problemet är dock att man vid ett eventuellt unilateralt initiativ att tidigarelägga elimineringen av ämnena måste ta hänsyn till handelspartnernas beteende (direkta konkurrenter i produktionen som USA och Japan och utvecklingsländer som importerar från EU eller till vilka EU-företag är utlokaliserade), samt även till förmågan att vid förhandlingarna utöka antalet länder som stöder den europeiska linjen. Man kan inte heller bortse ifrån vad som också sägs i inledningen i punkt 1.3 (16) att det europeiska förslaget att minska produktionen av klorfluorkolväten inte rönne någon framgång vid parternas nionde möte i Montreal 1997. Om Europeiska unionen vill gå vidare på den vägen måste den samtidigt intensifiera ansträngningarna vid förhandlingarna för att uppnå konkreta resultat.

2.5.1. Man kan inte heller negligera att en rad länder dröjt med att ratificera ändringarna till Montrealprotokollet. Länder, vars utveckling har så stor betydelse för världsekonomin, som Kina och Indien har inte ratificerat ändringen från Köpenhamn om klorfluorkolväten. Att det finns olika tidsplaner på internationell nivå när det gäller att eliminera dessa ämnen minskar effekten av de mest avancerade åtgärder om de inte tillämpas generellt, bland annat genom att utnyttja de ekonomiska mekanismer som förutses i Montrealprotokollet för att hjälpa utvecklingsländerna vid omställningen.

2.6. Man måste förhindra att USA och Japan tar över kontrollen av marknaderna från de europeiska industrierna när de minskar sin tillverkning (HCFC) och att nämnda industrier flyttar sina fabriker till utvecklingsländerna (de så kallade artikel 5-länderna), vilket endast leder till minskad sysselsättning i Europa.

2.7. Man måste vidare säkerställa att förbudet mot metylbromid inte gynnar länder som har ett mer gynnsamt klimat för alternativa metoder, något som skulle ge nackdelar för jordbruket i Medelhavsländerna. Jordbruket i dessa länder är dessutom utsatt för konkurrens från utvecklingsländerna runt Medelhavet, som

kommer att använda metylbromid till 2015. Förutom undantagen för kritiska användningsområden, som medlemsstaterna själva utfärdar, måste man i utvecklings-samarbetet främja motsvarande förfaranden i mottagarländerna.

2.7.1. Kommittén noterar att kommissionen gjort en studie av kostnaderna för och konsekvenserna av avvecklingen av metylbromid (med exempel på lyckade ersättningssubstanser) samt anordnat en workshop på Teneriffa (april 1997) om alternativ till metylbromid för länderna i Sydeuropa. Det gäller att gå vidare i den riktningen med initiativ som gör det möjligt att göra pilotprojekten allmängiltiga.

2.8. Kommittén konstaterar vidare att frågan rörande kontroller av de bannlysta ämnena alltså är delvis olöst, bland annat beroende på smugglingen av klorfluorkarboner (CFC). Europeiska unionens trovärdighet riskerar att undermineras om man inte lyckas se till att befintliga förordningar efterlevs på grund av en illegal handel med CFC. Tillämpningen av förbudet mot CFC varierar kraftigt, vilket har extremt negativa konsekvenser för miljön. ESK hänvisar till uttalandet i punkt 1.11 i yttrandet från 1993 om kravet att utföra stränga kontroller för att förhindra att användarna eventuellt kringgår de restriktioner som föreläggs i förordningen⁽¹⁾.

2.9. Kommittén har noterat kritiken från industrins och jordbrukets sida; dessa intressen befarar att man kommer att tappa marknadsandelar till konkurrerande länder. Det finns utan tvivel bland producenterna företag som redan kombinerar produktionen av HCFC med ersättningssubstanser och som kommer att kunna anpassa sig till en tidigareläggning av tidsplanen, men det finns också användare (ofta små och medelstora företag) som investerat i apparatur och anläggningar som inte är lätta att ställa om och som fortfarande måste amorteras. Vi menar att kommissionens förslag kommer att medföra strukturomvandling inom vissa sektorer, men med stöd av den tekniska utvecklingen kan den genomföras utan att marknadsläget störs på längre sikt. Det innebär att kommissionens mål kan uppnås inom den planerade tidsramen; kommissionen anser att undantagsbestämmelser skall kompensera orimliga konsekvenser i det enskilda fallet, så att sysselsättningsläget inom de europeiska industrin och på jordbrukets arbetsmarknad inte skall påverkas negativt.

2.10. Kommittén uppmanar kommissionen att mer noggrant undersöka möjligheterna med en angreppsmetod där man gör en distinktion mellan de olika klorfluorkolvätena på grundval av deras miljöpåverkan, så att man kan påskynda avvecklingen av de skadligaste, dvs.

⁽¹⁾ EGT C 52, 19.2.1997.

med störst ozonnedbrytande potential (ozone depletion potential). Det är naturligtvis inte alltid möjligt att ersätta HCFC med hög ODP med HFCF med låg ODP, det beror på den specifika användningen och tillämpningen. En urskillningslös behandling av HCFC ter sig dock föga berättigad ur miljösynpunkt.

2.11. ESK uppmanar vidare kommissionen att mer ingående studera ersättningsämnen ur säkerhetssynpunkt (problemen med kolvätenas eldfångdhet och ammoniakens giftighet). I urvalskriterierna för ersättningsämnena och vid avvecklingen av befintliga produkter bör man ta hänsyn till en kombination av parametrar för ODP (ozonnedbrytande potential), GWP (Global Warming Potential, global uppvärmningspotential), VOC (Volatile Organic Compounds, flyktiga organiska föreningar), giftighet, eldfångdhet, tillverkningskostnader, installation samt avveckling.

2.12. Kommittén vill dessutom framhålla de kopplingar som forskarna nu börjar göra mellan växthus-effekten och ozonhålet och uppmanar till en bättre samordning av de insatser som skall göras i enlighet med Kyoto-avtalen (lägga till fluorkolväten (HFC) till de sex växthusgaserna) och Montrealprotokollet.

2.13. Kommittén konstaterar slutligen att frågan om återvinning av använda kontrollerade ämnen och läckage från kontrollerade ämnen är mycket viktigt när det gäller att minska miljöeffekterna. Man måste uppmuntra tillkomsten av lämpliga avvecklingsanläggningar och säkerställa att de anställda får en kvalificerad och lämplig utbildning för ändamålet, i syfte att få en övergång till ämnen som är mindre skadliga för ozonet. På så sätt kan man få ytterligare miljövinster och också skapa nya arbetstillfällen.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Artikel 2 (Definitioner)

3.1.1. Det vore lämpligt att införa en strecksats angående den globala uppvärmningspotentialen, enligt IPCC:s definition (Intergovernmental Panel on Climate Change), för att kunna göra en bedömning av den totala effekten på miljön av ersättningsämnena.

3.2. Artikel 3:2 (Metylbromid)

3.2.1. Kommittén noterar att undantagen för kritisk användning regleras i bilaga V och att dessa skall anmälas till kommissionen. Genom en regelbundet återkommande rapport i frågan skulle man kunna bedöma läget och se vilka åtgärder som skall vidtas för att uppmuntra till minskad användning av metylobromid och till användning av alternativa metoder, med hjälp av strukturfonderna.

3.2.2. Vad beträffar undantagen för nödlägen kan gränsen 60 dagar tyckas alltför snäv, därför bör en motiverad flexibilitet införas.

3.3. Artikel 3:3 (Klorfluorkolväten)

3.3.1. Kommittén uppmanar kommissionen att undersöka möjligheterna till att modulera minskningen av tillverkningen av HFCF, på basis av den ozonnedbrytande potentialen (ODP), så att man minskar det totala utsläppet ODP och förhindrar utsläpp av alternativa ämnen med hög växthuseffekt (GWP).

3.3.2. I den översyn som skall göras före utgången av 2002 uppmanar ESK att man noga beaktar användnings-säkerheten samt den totala miljöeffekten av tillgängliga alternativa ämnen och teknologier.

3.4. Artikel 4 (Begränsning av saluföring och användning av kontrollerade ämnen)

3.4.1. Denna bestämmelse bör möjliggöra en minskning av den illegala handeln, i synnerhet med CFC. Men med tanke på svårigheten att genomföra omfattande kontroller av användningen, uppmanar kommittén till att man i större omfattning tillgriper frivilliga instrument som ekologisk märkning och certifiering i enlighet med gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning⁽¹⁾, och på så sätt aktivt involverar användarna och konsumenterna i avvecklingsprocessen.

3.5. Artikel 5 (Begränsning av användningen av klorfluorkolväten)

3.5.1. ESK föreslår att man bättre undersöker möjligheten att använda miljövänligare alternativ vid tillverkningen av skumprodukter, detta skulle göra det möjligt att tidigare lägga avvecklingen av HCFC med höga ODP-värden för detta specifika användningsområde.

3.5.2. ESK uppmanar kommissionen — när det gäller undantag — att undersöka om det inte är lämpligt att utfärda tillfälligt tillstånd — av säkerhetsskäl — att använda HFCF i stället för halon i brandsläckningssystem där utrymmet är begränsat.

3.6. Kapitel III (Handel)

3.6.1. Kommittén ser positivt på ansträngningarna att anpassa kontrollerna av import och export till de krav som fastställdes i september 1997 i Montreal. Dubbelkontroller av information bör bidra till att minska den illegala handeln. Samarbetet mellan kontrollmyndigheterna måste stärkas på internationell nivå.

⁽¹⁾ Förordningar (EEG) nr 880/92 och (EEG) nr 1836/93.

3.7. Kapitel IV (Begränsning av utsläpp)

3.7.1. Kommittén anser det ytterst viktigt att man utvecklar gemensamma miljövänliga metoder för återvinning och nedbrytning av alla kontrollerade ämnen samt även fastställer minimikrav när det gäller utbildning av personal som arbetar med underhåll. På så sätt är det faktiskt möjligt att öka effektiviteten i åtgärderna att minska ämnena som bryter ner ozonskiktet och det är därför viktigt med ett ökat erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna om bästa tillgängliga teknologi. Även på det området skulle

gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning kunna spela en positiv roll⁽¹⁾.

3.8. Artikel 20 (Sanktioner)

3.8.1. Kommittén välkomnar den strängare formuleringen i denna artikel och undrar om det inte vore bra om kommissionen regelbundet rapporterade resultaten av anmälningarna från medlemsstaterna. En större genomblickbarhet skulle kunna främja avskaffandet av den illegala handeln.

⁽¹⁾ Förordningar (EEG) nr 880/92 och (EEG) nr 1836/93.

Bryssel den 2 december 1998.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Sysselsättningspolitiken och rollen för organisationer inom näringsliv och samhälle i den Ekonomiska och monetära unionens tredje etapp"

(1999/C 40/12)

Den 29 januari 1998 beslutade Ekonomiska och sociala kommittén i enlighet med artikel 23.3 i arbetsordningen att utarbeta ett yttrande om "Sysselsättningspolitiken och rollen för organisationer inom näringsliv och samhälle i den Ekonomiska och monetära unionens tredje etapp".

Sektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 20 oktober 1998. Föredragande var Thierry Dock.

Vid sin 359:e plenarsession den 2-3 december 1998 (sammanträdet den 2 december 1998) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 94 röster för, 3 emot och 2 nedlagda röster.

1. Den monetära unionen och det nya läget

1.1. Införandet av den gemensamma valutan utgör en avgörande etapp i det europeiska byggnadsverket. Den skapar ett nytt läge i vilket många aktörer, bland dem arbetsmarknadens parter, kan komma att ändra uppträdande. Ur vissa synpunkter är ett sådant ändrat förhållningssätt helt nödvändigt och avgörande för huruvida man skall lyckas fullt ut med att skapa en monetär union i Europa.

1.2. En av de viktigaste förändringarna till följd av att de nationella valutorna försvinner är att staterna förlorar växelkursinstrumentet.

1.3. Den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp innebär också att nya aktörer framträder eller stärks i sina positioner.

1.3.1. Den europeiska centralbanken

1.3.1.1. Målsättningen för det europeiska centralbankssystemet (ECBS) fastslås i artikel 105 i EG-fördraget:

"Huvudmålet för ECBS skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall ECBS stödja den allmänna ekonomiska politiken inom gemenskapen i syfte att bidra till att förverkliga gemenskapens mål enligt artikel 2."